

Fagrådet innen Rusfeltet i Norge

- faglig samordning av tiltak for mennesker med rusrelaterte problemer -
www.rusfeltet.no

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 Oslo

Helse- og omsorgsdepartementet	
Saksnr.: 200405135	Dok.nr.: 137
Artikkode: ~~520~~	Journ.dato: 06.04.05
Avd.: KTA-STE	Saksbeh.: KOH
Utskrift:	

HØRINGSSVAR - NOU 2004:18

Helhet og plan i sosial- og helsetjenesten

Fagrådet innen Rusfeltet i Norge er positiv til forslaget om ny sosial- og helselov.

Lov om sosiale tjenester og Kommunehelsetjenesteloven gir i dag mange likeartede tjenester.

Behovet for harmonisering av lovverket, som regulerer disse tjenestene, har vært et uttrykt ønske fra flere av Fagrådets medlemmer i lengre tid.

Fagrådet stiller seg også bak de beskrivelser av dagens situasjon som utvalget har gitt i utredningen.

Utvalget har diskutert tre modeller for harmonisering og valgt den modellen som innebærer en helt ny lov. Fagrådet støtter dette valget selv om det nye forslaget ikke gir vesentlige endringer i tjenestetilbudet eller vilkårene for å få disse. Forslaget innebærer ikke endringer som får økonomiske konsekvenser av noe omfang eller bidrar til omfordeling da utvalget oppfatter dette som punkter som ville vært å gå ut over deres mandat. Fagrådet ønsker en videre diskusjon rundt dette da rettsreglene ikke alene kan si noe om det tilbudet brukeren skal ha.

Forslaget legger en avgjørende vekt på brukere med sammensatte behov. Det er også denne gruppen som har størst behov for forenkling og samordning av disse tjenestene. Forslaget støtter også opp under tverrfaglighet og helhet, noe Fagrådet ser som meget positivt.

Fagrådet ser positivt på at utvalget bruker noe tid på verdigrunnlaget og presiserer, med utgangspunkt i menneskerettighetene, at alle er like verdifulle og har samme krav og rett til hjelp på diagnose eller funksjonssvikt. Slik har nok ikke de rusavhengige opplevd situasjonen innenfor dagens lovverk.

Videre rydder utvalget noe i begreper og erstatter også profesjonsopplistingen i lovverket og de ulike navn på mottageren av hjelpen. Det er positivt at man også i lovverket setter krav til profesjonalitet og faglig forsvarlighet uten at det knyttes opp mot enkeltprofesjoner.

Fagrådet innen Rusfeltet i Norge

- faglig samordning av tiltak for mennesker med rusrelaterte problemer -

www.rusfeltet.no

Lovforslaget medfører store endringer i saksbehandlingen for de som mottar sammensatte tjenester. Fagrådet er positiv til at det fattes ett vedtak og at alle tjenestene skal inngå i vedtaket.

Fagrådet er imidlertid svært opptatt av at dette ikke må medføre at det flyttes ressurser fra tjenesteproduksjon til forvaltningsarbeid.

En rekke kommuner har lavterskel helsetilbud til rusavhengige. Vi ber departementet påse at disse tilbudene opprettholdes uten at det må fattes enkeltvedtak på de tjenester som ytes der. Dvs at disse tjenestene inngår i helsehjelpbegrepet utført av helsepersonell slik det fremkommer i Helsepersonelloven § 3 tredje avsnitt.

Fagrådet ser harmonisering av taushetspliktreglene som en viktig forbedring. Fagrådet ser samtidig at endring i taushetsbestemmelsene vil medføre nye utfordringer for kommunene. Endringene forutsetter gode IKT løsninger og journalsystemer. Det vil også kreve administrative ressurser å utvikle og innføre slike systemer. Staten kan her bidra med standarder og forslag slik at dette ikke blir kostnadsdrivende og igjen tar ressurser fra tjenesteproduksjonen.

Forslaget innebærer at individuell plan forsterkes og knyttes opp mot samlevedtak for personer som har behov fra tjenester fra flere. Det er uenighet i utvalget om det skal være en plikt til å utarbeide plan hvis tjenestemottager ikke motsetter seg dette eller om det skal være en rett til individuell plan for de som ønsker det. Fagrådet støtter mindretallet om at det skal være en rett til slik plan. Dette henger sammen med brukermedvirkning og brukeren skal eie planen. Bli det en plikt har de ikke samme verdi i det arbeidet som foregår rundt brukeren. Jmf hva som skjedde med tiltaksplaner for LAR pasienter.

Utvalget foreslår at det utpekes en faglig ansvarlig for de enkelte tjenestene som har ansvar for å se til at tjenesten er faglig forsvarlig og varsle kommunens ledelse og evt tilsynsmyndighet om så ikke er tilfelle. Det er rådmannen og de linjeledere han utpeker som er ansvarlig for at tjenestene som ytes er forsvarlige. Fagrådet ser at et slikt forslag kan ta ansvaret fra den øverste administrative ledelse, noe som ikke er ønskelig. Der tilbudet ikke er faglig forsvarlig vil det da kunne bli en personlig sak for en underordnet ansatt. Er da den ansatte et rettssubjekt som kan straffes ut fra manglende faglig forsvarlighet. De fleste kommuner har i dag tydelige delegasjonsbestemmelser og tjenestebeskrivelser hvor det er klart at det er rådmannen som sitter med formelle ansvaret. Det ansvaret kan om nødvendig prøves rettslig.

Fylkesmannen blir i forslaget klageinstans siden fylkeslegen nå er underlagt fylkesmannsembetet. Det er uenighet i utvalget om hva fylkesmannen skal kunne overprøve. Flertallet mener fylkesmannen kan overprøve alle forhold ved saken, også det faglige skjønn. Mindretallet mener fylkesmannen bare kan vurdere om skjønnet er grovt urimelig og ellers drive legalitetskontroll.

Fagrådet innen Rusfeltet i Norge

- faglig samordning av tiltak for mennesker med rusrelaterte problemer -

www.rusfeltet.no

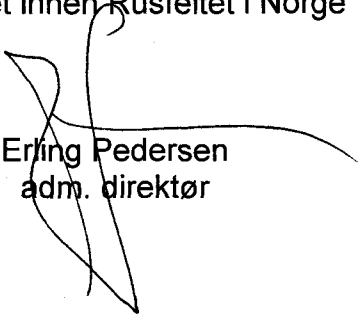
Fagrådet støtter mindretallet da flertallets forslag ikke vil sikre likebehandling. Vi vet i dag at skjønnet varierer mye fra de ulike fylkesmannsembetene. Fagrådet mener at tjenestemottaker må sikres gjennom forskrifter om faglig forsvarlighet og kvalitetsstandarder. Disse vil da sikre likhet for tjenestemottaker uavhengig av hvor vedkommende bor.

Utvalget har oppfattet at forhold omkring økonomisk sosialhjelp var utenfor mandatet. Inntekstsikring er i dag en grunnleggende rettighet i sosialtjenesteloven. Fagrådet mener derfor at økonomisk sosialhjelp burde vært drøftet. Fagrådet er av den oppfatning at Lov om barnevern også bør innlemmes i en helse- og sosiallov slik utvalget selv åpner for. Da vil alle de kommunale sosiale og helsetjenester være i en lov noe som vil kunne sikre større helhet i hjelpen som ytes.

Oppsummert:

- ↓ Fagrådet innen Rusfeltet i Norge er positiv til forslaget om ny lov.
- ↓ Loven må følges opp med forskrifter og kvalitetsstandarder som sikrer brukeren et likeverdig tilbud uavhengig av bosted.
- ↓ Fylkesmannens oppgave blir å drive legalitetskontroll.
- ↓ Individuell plan bør fortsatt være en RETT og ikke en plikt.
- ↓ Lov om barnevern bør innlemmes i ny lov.
- ↓ Økonomisk sosialhjelp bør diskuteres.

Bergen, den 1. april 2005
Fagrådet innen Rusfeltet i Norge

Erling Pedersen
adm. direktør